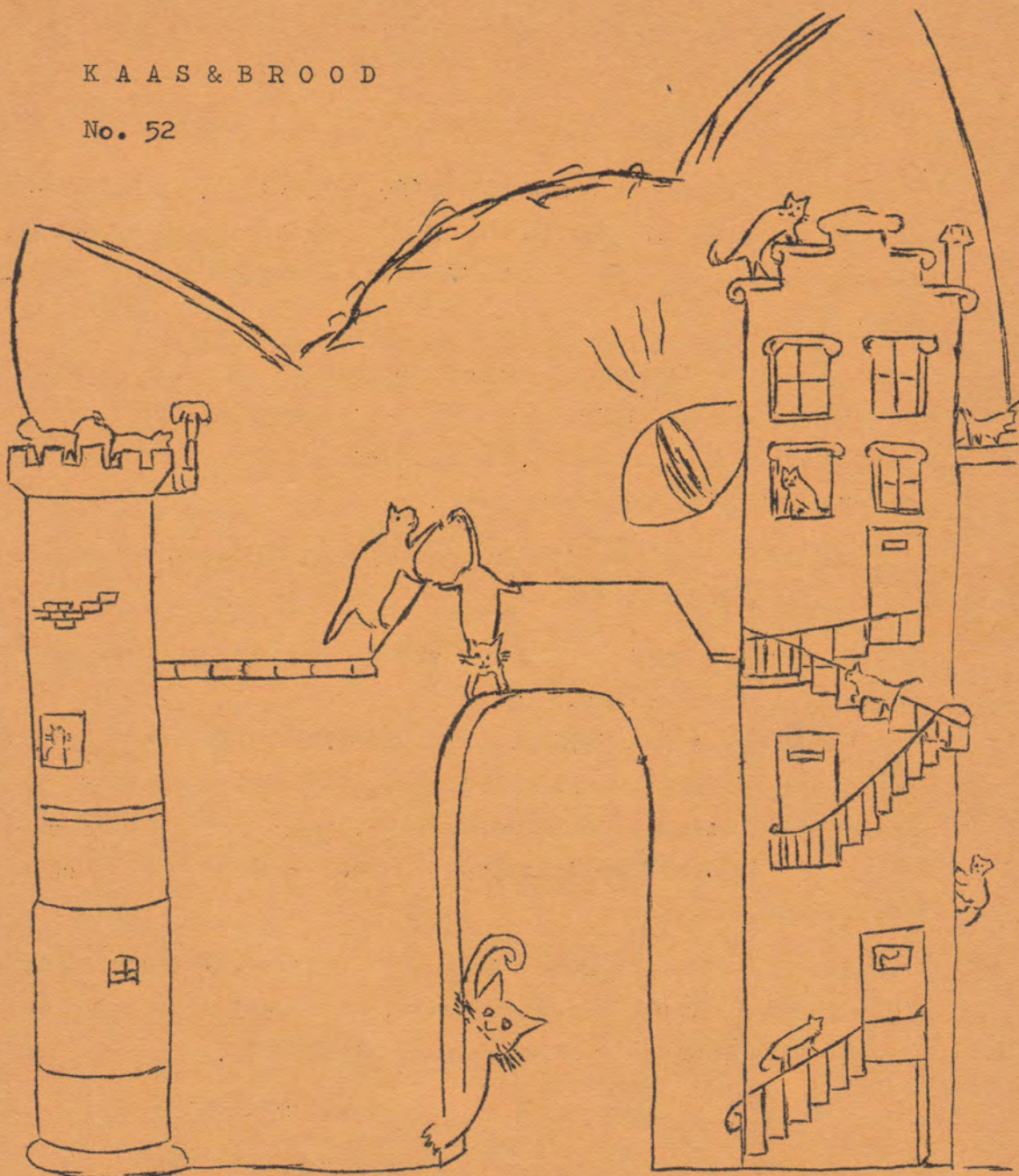

K A A S & B R O O D

No. 52

redaktieadres: Lomanstraat 96 - Amsterdam

Redak-emotioneel

De redaktie spreekt zich uit vóór invoering van een extra kennismakingstijd, le omdat nog niet alle leden van de redaktie zitting hebben genomen in één van de kennismakingskommissies;

2e vanwege de gezellige vergaderingen die zij dan (extra) kan houden naar aanleiding van de kopij zoals die ingeleverd wordt door de kennismakers. De redaktie heeft zich voorts bij het studentenhuwelijk neergelegd,

le vanwege de huiselijke vergaderingen die hierdoor mogelijk gemaakt worden;

2e omdat nog niet alle leden van de redaktie in deze huwelijke positie zijn geraakt.

Behalve ons redaktielid P.M. Timmermans is nu ook M.P.R. van den Broecke in het huwelijk getreden. Wij hebben exclusief voor Kaas en Brood de auteursrechten verworven voor zijn verdere publikaties. Wij feliciteren hem (nog eens) met zijn zo voortreffelijke smaak.

Opm.: Dat dit nummer zo dicht bij de dies verschijnt konden wij ook/^{niet} van te voren aan zien komen. De bedoeling was geloof ik dat het twee maanden geleden al was uitgekomen.

redaktie,

Toya van den Bergh

Joost H-J. van Leeuwen

Peter M. Timmermans

Marcel. P.R. van den Broecke

Langs het riviertje liepen wij in Noordelijke richting, we moesten flink doorstappen wilden we het springende water bijhouden, dat hier nog, anders dan in het zware, tammere land daarboven, bruisend haar weg zoekt. Je kunt zien dat, wanneer de lange tocht is volbracht, wanneer het dartele bergstroompje voller is geworden, tot een van onze grote rivieren is uitgedijd, de jonge schitterende druppels loom en moe zijn, rustiger, en ouder. Vandaar dat ik mij nu beter op mijn gemak voel op een van onze zwaarlijvige dijken, langs de bedding van een gezapig dommelende rivier. Dat is anders geweest. De ogenblikken waarin de loodzware ernst van dit land mij tezeer benauwde, waarin ik mijn levenslust voelde verwateren, vervloeien in de nadrukkelijke regen, kon ik mateloos verlangen naar dit zorgeloos wandelen in een luchtiger zon, die mij beter paste. Dat ik daaraan zelden gehoor kon geven is te betreuren, maar mijn verantwoordelijke positie maakte het me onmogelijk te lichtvaardig om te springen met het werkschema, dat ik met zorg had opgesteld.

Maar ik dwaal af, Het is me al eerder opgevallen dat ik de draad van een vertelling niet consequent blijf volgen, maar me laat meevoeren met de aan herinneringen verbonden associaties. Toch heeft mijn geest, hoewel ik ertoe nijd veel te betrekken op mijn eigen actuele situatie, nog een grote levendigheid behouden, opmerkelijk voor een verstild en bedachtzaam man als ik, op mijn leeftijd. Die zomerse dag in de herfst, waarop wij werden overweldigd door een ongekeerde kleurenpracht, volgden wij wel nauwgezet de stroom. Er was geen keus. Links van ons kolkte het water, rechts lag - iets hoger dan de weg, ervan gescheiden door een rij braamstruiken - de spoorlijn, een enkel spoor, waarlangs tweemaal per dag een trein reed, een keer heen, de andere keer terug. Ik ben er nog eens geweest, later, het spoorlijntje was niet veranderd, wel reden er toen meer treintjes, tweedelige diesels, karikaturaal, net autonoom gemaakte trams.

Aan de overkant van de rivier liep ook een pad, een beetje drassig, naast een brede grasberm. Het grasveldje leek schoon, er speelden drie meisjes met een bal, een gouvernante - of misschien wel de moeder van een van de drie - knikte ons minzaam toe, als om ons te bedanken voor de bewonderende blikken, waarmee wij onbeschaamd de behendigheid van de lieve poppetjes observeerden. Of ook de drie kinderen door ons werden afgeleid weet ik niet, maar eensklaps huppelde de bal uit de handen van het meisje dat het dichtsbij het pad stond en met een sierlijke boog kwam hij in het water terecht. Het was hartverscheurend

te zien hoe stil en treurig de drie hun verloren speelgoed na stonden te kijken. Ik riep: "Au secours, A l'aide" en beduidde de vrouw dat wij de redding op ons zouden nemen, maar ze keurde ons geen blik waardig en ging onverstoorbaar voort met het troosten van de kleinen.

We volgden de bal nog geruime tijd; zoals gezegd voerde onze wandeling langs het water. Onze grootste wens was, die bal te kunnen pakken om hem daarna te kunnen overhandigen aan de van vreugde huilende meisjes. Maar wij begrepen zelf wel dat dat practisch onmogelijk was. Wel wilden we nauwkeurig onthouden waar hij in de wortels van de overhangende bomen zou blijven steken, zodat wij later terug zouden kunnen gaan om hem op te halen. Ook de voorbijgangers waarschuwden wij op de bal te letten, ook toen we die al niet meer zagen, voor het geval hij los mocht raken, en zij knikten verheugd. Achteraf vraag ik me af of zij het wel allemaal hebben begrepen, maar toen was het te laat. Met veel zaken is dat zo: in je jeugdige overmoed poneer je overtuigingen waarvan je je later met schrik afvraagt of ze wel juist opgevat konden worden. Als je eenmaal zover bent dat je in staat bent de dingen in hun relativiteit te duiden, wordt het leven eenvoudiger en kun je een menswaardig begrip stellen tegenover al te boude beweringen. Zo ben ik op oudere leeftijd verdraagzamer geworden, een beminnelijk mens, sterk in de overtuiging dat er weinig zekerheden bestaan. Veel van de critiek die op mij wordt geuit kan ik weerleggen, althans verklaren uit de dogmatische instelling van de jongeren, een onverdraagzame arrogantie die het gesprek onmogelijk maakt. Zij zijn te zeker van zichzelf, zij kunnen niet luisteren en bovendien: zij kunnen geen hoofd- van bijzaken onderscheiden. Het is een ernstige misvatting dat als onbelangrijk te beschouwen, in een gesprek hoort men zijn plaats te kennen, elke twijfel aan deze waarheid maakt het gesprek onmogelijk en is dus niet te tolereren.

Ik schaam mij bijna dit verhaal te moeten vervolgen. Gedurende de wandeling vergeten wij de bal, niet helemaal weliswaar, maar in onze gesprekken kwam hij niet meer voor. Toen wij terugkeerden van een onvergetelijke dag herinnerde mijn vrouw mij eraan. Niet dat ikzelf niet op het punt stond de op drift geraakte te memoreren, maar ze was mij voor (het zou niet grootmoedig zijn dat te ontkennen); zij sprak de gedachte uit, die nog in mij lag verborgen. Wij hebben

5.
gespeurd, maar konden hem niet meer ontdekken, het begon al donker te worden ook. Die avond zijn wij vroeg naar bed gegaan, het was een vermoeiende dag geweest. Met onze luie moeheid heeft een verkwikkende slaap ook deze herinnering weggevaagd. Tot ik er vandaag aan werd herinnerd toen ik langs de rivier slenterde. Er dreef een bal middenin. Het zal niet dezelfde zijn geweest. Maar als voorwerp symboliseerde het de onvergankelijkheid van gedachten, de tijden trotserend en haar diepte behoudend. Alles is al een keer gezegd, zegt men. Dat kan wel, maar men moet de geest hebben het voor zichzelf opnieuw te ontdekken en het dan weer te zeggen opdat het niet verloren gaat. Begrijpt u mij goed, het is een gave, ik beroem mij er niet op.

P.M. Timmermans.

6.

Nou, als het dan beslist moet zou ik wat kunnen vertellen over mijn kamer dat is wel aardig.

Het behang is er al een lange tijd af - ik geloof dat het de tweede of de derde dag sinds die watergeschiedenis al van de muur viel - en de stenen zijn zo wit dat je bijna kunt denken dat je in de Alpen bent. In het midden gaat het nog wel, maar in de hoeken - oh daar leeft het. Veel kleine padden die er behagen in scheppen om kleine kreeftjes uit te slaken en heel grote dagspinnen. Vooral de laatste dat zijn echt vreemde beesten, vaak vechten ze en stoten dan een soort gilgeluiden uit, ze eten elkaar als het kan - maar soms en dat moet ik er wel bij vermelden zitten ze uren doodstil. Hun kop bestaat uit vier groen donkere bollen met daar tussen kleine plukjes haar en alle vier draaien rond als kleine vuurtorentjes. Maar ik zal niet teveel vertellen over de muren want er zijn interessanter dingen die de laatste dagen pas zijn gebeurd. Ik denk bijvoorbeeld aan mijn slapen. Veel hoeft je hier niet te slapen, met een uur of tien ben je echt weer helemaal opgekikkerd. De laatste twee nachten slaap ik echter niet zo goed meer - het lijkt net of ik vaak in mijn mond grote warme doeken ingevoerd krijg. Als ik dan wakker schrik - soms slaap ik ook door - zitten er vaak padjes op mijn borst en de laatste tijd ook in mijn mond en oren. Dat vind ik erg naar maar je kunt er niet veel tegen doen hoogstens zet je ze van je af - maar eigenlijk is dat wel zielig. Soms kan het echt gevaarlijk worden, wanneer ze bijvoorbeeld te diep in je oor wegkruipen dan voelt je ze over je trommelvlies lopen en dat doet pijn.

En zitten ze daar eenmaal, nu dan krijg je ze er niet zo snel uit. Eigenlijk begint het me hier te vervelen maar ik zou niet weten wat ik anders kan doen. Ik heb hier lang over nagedacht. Maar het denken valt niet zo meer mee, vermoeit me trouwens heel erg. Nee ik zou niet weten wat ik doen moet. Het beste is misschien maar rustig achter mijn tafel te blijven zitten en proberen iets in de huizen aan de overkant te zien, maar dat valt niet mee. Daarvoor regent het te hard en ik geloof ook dat die mensen daar verhuisd zijn. Ik geloof naar een land waar de zon schijnt. Eigenlijk is dat gek. Wat is de zon? Zon? Wat zou dat zijn? Dat moet wel mooi zijn. Zou het misschien een soort warme regen zijn - want dat is heel wat fijner dan hier. Deze regen is koud hoor. Ik zou die zon wel eens willen zien. Misschien kun je er mee praten of alleen maar naar luisteren. Ik heb er wel eens iets over gelezen - ja, vroeger, nu gaat dat niet meer. ze schreven dat het iets met warmte en licht te maken heeft. Licht kan ik me voorstellen - niet zo goed, maar toch gaat het. Erg licht is het hier niet maar ik kan toch bijna ruim vijf uur per dag wat zien. Waar dit licht vandaan komt weet ik niet - volgens mij moet het van buiten komen. Ach, ik moet hier eigenlijk niet over door gaan, ik weet toch immers niet eens zeker of die mensen wel naar de zon zijn toegegaan. Misschien zitten ze wel net zo te denken als ik en zijn hun ogen nog slechter dan die van mij. Ik denk dat ik maar slapen ga want ik ben al behoorlijk moe en morgen is er weer een lange dag.

8.

voor D.

Een pijp die bedekt wordt
door zijn hand, mijn indruk
een summiere pentekening waarvan
de voorkant naar de muur gericht is
maar zich omdraait bij de klap van
een vies woord.

J.H.

voor G.

Wij geloven klipverwantschap
ons schip vaart zich te schande
tegen een gelovige meute
op de muziek van mij
worden onze voegen gescheurd
wij rijzen terug waar
keurig de kroegen stinken
van manna

J.H.

Feest op de Olofspoort

confetti op het poliopatientje
blauw vuur verlicht het blonde ventje
dat traag en nors de hinkstap springt
en Walter die zijn merg uitzingt
observatief word ik steeds ikker
Gods eigen liefste flikker
Foekje broekje Fokje rokje
alle gekheid op een stokje

D.W.

samenspel

ik schrijf de woorden, jij het wit
een doelpunt zonder doel, die zit
en dit

D.W.

Verjaarsvisite

Ik ben nu vijfentwintig jaar
de bloesems sterven in mijn haar
mijn moeder is zij razend ziek
dat zelfs haar mond van kleur verschiet
zij vraagt soms 's nachts om gouden tientjes
en voedt ons paard met vitamintjes
men hoort de cellen in haar paren
vruchtbaar de dood die dood wil baren
haar huid breekt in een vloed van zweet
zij weet niet hoe haar ziekte heet
haar mond gelijkt een seismograaf
de Drilboor splijt haar cenotaaf
dat is niet niks hé effe stikken
van peukies in een asbak, vast-
stampen, en als je staart, verrast
de knettervlam, pas op je handen
voel je dat laagje op je tanden?
mijn vader heeft het stervensdruk
(ik rijm op U nu, lijkt me luk)
hij stort de po's uit, in zijn armen
vertilt hij haar en Gods erbarmen
zijn broek hangt slordig in het kruis
een stille man waart door het huis
vannacht zag ik hun ogen dromen
"wij zijn dan nu maar vast gekomen"
zij leken enigszins verlegen
en wij hebben maar gezwegen

Ik begrijp niet waarom hij elke maand weer komt om dat stapeltje papier weg te halen. Hij haalt het van mijn nachtkastje waar ik de volle velletjes van te voren op heb laten leggen (in afwachting van zijn komst), bladert ze door alsof dat enigermate het bedrag zou beïnvloeden!, legt er wat geld voor in de plaats en verdwijnt weer-na me hoogstens goede morgen of middag gewenst te hebben. Ik begrijp niet wat hij er dan mee doet. Misschien wil hij elke maand nieuw w.c.-papier hebben. Maar waarvoor legt hij er dan steeds weer geld voor neer. Je zou zeggen dat hij toch wel een goedkope manier aan w.c.-papier kon komen. Hoewel, eigenlijk zou ik niet kunnen zeggen hoeveel het is dat hij neerlegt. Dat heeft die zuster nooit gezegd die het altijd weg komt halen. Als ze nou morgen of misschien overmorgen of weet ik wanneer ze het komt halen moest ik haar eens vragen hoeveel het is. Ja, moet ik niet vergeten. Alleen, het kan nog zo lang duren voordat ze komt. Eigenlijk heb ik geen idee wanneer ze komt. Nou, ik hoop maar dat ik het niet vergeten ben tegen de tijd dat ze komt. Misschien zou ik in de tussentijd nog wat kunnen schrijven. Die inspiratie kan me jeeetwel. Ik schrijf als ik denk dat het er tijd voor is. En als het geen tijd is en ik verzin iets waarvan ik denk dat ik het op moet schrijven zeg ik tegen mezelf: nee het is geen tijd vergeet het maar. Maar nou is het tijd geloof ik. Ik moet maar weer eens iets nieuws beginnen.- Een opkomend puistje ontsierde zijn gelaat van aartsengel. Hij kijkt lang naar het spiegelbeeld er van. Vanavond is het groot en geel denkt hij; dan drukt Lola de gelakte nagel van haar rechter wijsvinger- zoiets doe je altijd met je rechter wijsvinger, als je tenminste rechts bent, maar dat is ze dan maar - er tegen aan en hoonlacht - even -zegt dan: dat komt er van als je chocola blijft eten. Dat belachelijke idee van haar dat je van chocola puistjes krijgt.- Dat denkt hij dan natuurlijk. Misschien is het niet helemaal duidelijk. Je zou kunnen denken dat ik het was die het dacht, maar hij denkt het. Dat zal ik toch maar aan de intelligentie van de lezer overlaten. Als tenminste ooit iemand het te lezen krijgt en die man die het iedere maand komt halen en er geld voor in de plaats legt op het nachtkastje, als hij er tenminste geld neerlegt- dat moet ik nu juist de zuster vragen zodra ik haar zie. Misschien is die man zelf ook wel schrijver en schrijft hij de stukjes die hij denkt te kunnen gebruiken voor één van zijn eigen stukken over om daarna

het papier toch nog als w.c.-papier te gebruiken. In dat geval zou ik zoiets als auteursrechten kunnen heffen. Voor het gebruik van mijn teksten dan natuurlijk bedoel ik, niet voor het gebruik van het papier als w.c.-papier. Dat zou spijkers op laag water zoeken zijn. Ho, daar schiet me opeens een manier om te eindigen te binnen. -Hij kijkt nog even naar de puist op zijn spiegel om te konstateren dat die florerend, haast lichtgevend is, gaat dan de deur uit. Loopt de Raamgracht af, de Marnixstraat op naar links. In haar kamer op de Weteringschans zit Lola te wachten met het eten klaar. Vijf minuten lopen en hij staat voor haar deur. - Ach nee, die straatnamen moest ik maar weglaten. Waarom hij nou juist op de Raamgracht en zij op de Weteringschans zou moeten wonen mag Joost weten. Ze kunnen net zo goed in de Apollolaan of in de Kinkerstraat wonen. Gewoon nadat hij de deur achter zich dichtgetrokken heeft: -In haar kamer zit -enz. enz. Ja. En dan: - Hij belt aan, zij doet open; hij loopt de trap op, voelt, bijna boven, aan zijn voorhoofd en denkt: ik eet geen chocola meer. - Met mijn initialen er onder, natuurlijk. Hé, verdomd onhandig schrijven met die stijve poot. Als ik ook maar iets méér kon bewegen dan alleen mijn linker poot. Ik weet niet of ik er toch maar niet beter mee kon ophouden. Temeer daar ik helemaal niet weet of die man die elke maand mijn papieren komt wegnemen er werkelijk geld voor in de plaats legt. Enfin, daarover heb ik zekerheid zodra ik het de zuster gevraagd heb, wanneer ik haar zie.

J.H.

In één automatische, want jarenlang geoefende beweging gaf Pieter zijn domme wekker de genadeslag, vond tastend de knop van de radio er vlak naast en trok snel zijn blote arm weer onder de dekens. Hij was zijn droom al weer vergeten. Het had iets met Elsje te maken gehad en was benauwend geweest, dat wist hij nog. Nasoesend hoorde Pieter uit de warmlopende radio een orgelconcert van Händel te voorschijn komen. Fijne muziek, dat was tenminste een beter begin van de dag dan de altijd grappige omroeper met zijn leutige plaatjes. - Na het ochtendritueel, geheel gedachteloos volbracht, merkte Pieter tijdens de koffie op dat hij nog geen enkele top of flop gehoord had en nu klonk er zowaar een Brandenburgs concert, ze begonnen het te leren in Hilversum, hij kreeg bijna zin mee te gaan spelen op z'n hobo, zo opgewekt raakte hij gestemd door deze intens vrolijke muziek. Daar had je die trompetsolo, je zou haast gaan denken, dat het leven zo erg droevig nog niet was. Toch jammer dat hij de nieuwsdienst niet gehoord had.

Zo verliep de dag en Pieter raakte optimistisch gestemd op alle fronten: Elsje, de ruziënde hospita, z'n tentamen morgen, als het goed ging zou hij zichzelf op die partita tracteren, die daarnet zo feestelijk door de kamer had geklonken. Zacht fluitend brak hij een ei op de pan.

's avonds eerst hoorde hij de nieuwsdienst: "het dodenaantal bij de ramp in Den Haag is gestegen tot drieduizend honderd een en zeventig." Na het nieuws kwam de omroeper: ook morgen zullen onze programma's gewijzigd worden.

Mededeling van het Bestuur
betr. bewoning Kattenburg.

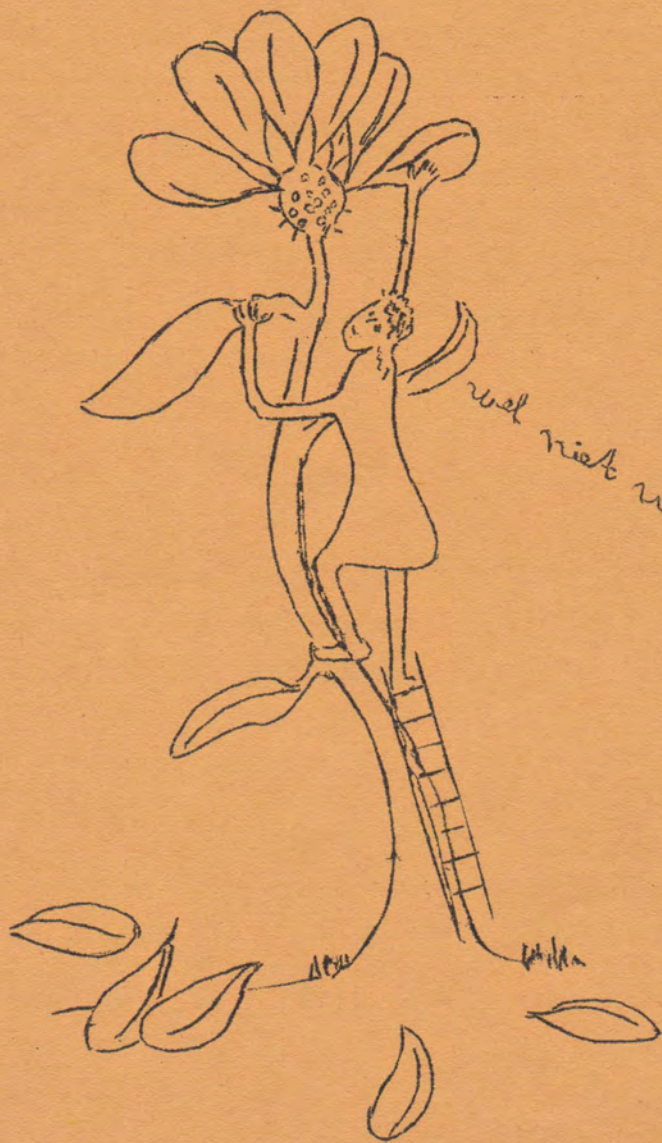
Zoals aan de meeste van u bekend zal zijn, komen (en zijn) er in het pand Kattenburg enkele kamers beschikbaar voor Olofspoortleden. Wanneer alle kamers (10- 12) bewoonbaar zullen worden is nog niet te zeggen. Mocht U ondanks de vele gegadigden ook een plaats willen gaan innemen op de wachtlijst dan dient u een schriftelijk verzoek te richten aan het bestuur.

Aangezien wegraken van dergelijke stukken niet onmogelijk is raden wij u aan dit verzoek aangetekend te verzenden of het persoonlijk te overhandigen.

Wij hopen dat u zich niet te veel
illusies zult maken,

het bestuur.

De redaktie wenst alle feestgangers een zalige dies en kondoleert degene die deze dag voor de anderen zullen proberen tot een dies te maken.

wel niet welles niakes welle